

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

2 april 2008

VOORSTEL VAN DECREET

– van mevrouw Marijke Dillen en de heer Filip Dewinter –

houdende de invoering van een bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen met kinderen

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door mevrouw Greet Van Linter**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Luc Martens.

Vaste leden:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack,
de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

mevrouw Sonja Claes, de heer Tom Dehaene, mevrouw Vera
Jans, de heer Luc Martens;

de dames Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Vera Van
der Borgh;

de heer Bart Caron, mevrouw Elke Roex, de heer Bart Van
Malderen.

Plaatsvervangers:

de heer Erik Arckens, mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer
Johan Deckmyn, mevrouw An Michiels, de heer Leo Pieters;

mevrouw Cathy Berx, de heer Paul Delva, de dames Cindy
Franssen, Tinne Rombouts;

de dames Hilde Eeckhout, Fientje Moerman, de heer Bob
Verstraete;

de dames Else De Wachter, Michèle Hostekint, Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

mevrouw Helga Stevens;

mevrouw Mieke Vogels.

Zie:

1278 (2006-2007)

– Nr. 1: Voorstel van decreet

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak op 11 maart 2008 het voorstel van decreet houdende de invoering van een bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen met kinderen.

1. Toelichting door mevrouw Marijke Dillen, eerste indiener

Mevrouw *Marijke Dillen* stelt dat de bijdrage van elk gezin aan de gemeenschap op verschillende terreinen van groot belang is. Het gezin moet een stevige grondslag zijn voor de opbouw van een evenwichtige samenleving. Daarom moet men in Vlaanderen rekening houden met het gezin indien men een goed en inclusief beleid wil voeren. Het voeren van een gezinsbeleid moet een prioriteit zijn.

De Vlaams Belangfractie pleit daarom voor een beleid dat ten volle rekening houdt met het gezin. Gezinnen mogen niet worden benadeeld en moeten ten volle de kans hebben om bepaalde keuzes te maken. Aan de gezinnen moeten zo ruim mogelijke ontplooiingskansen worden geboden. Een behoorlijke financiële en materiële draagkracht is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Bij het bepalen van de draagkracht moet rekening worden gehouden met de samenstelling van het gezin en met de weerslag hiervan op het vermogen en de levensstandaard.

Iedereen weet dat kinderen veel geld kosten. Dat leidt in veel gevallen tot een daling van de levensstandaard en tot een beperking van de kansen van het gezin. Deze beperking wordt natuurlijk groter naarmate het aantal kinderen toeneemt. Veel gezinnen laten zich bij de keuze van het aantal kinderen leiden door hun reële draagkracht. Omwille van diverse factoren durven of kunnen veel gezinnen geen risico's meer nemen.

Uit het rapport 'Het kind in Vlaanderen' blijkt dat er een verhoogd armoederisico is bij 11,5 percent van de kinderen onder de twaalf jaar, dat kinderen in tweeloudergezinnen met drie of meer kinderen een veel hoger risico lopen op armoede, namelijk 16,7 percent en dat bijna 18 percent van de kinderen leeft in een gezin waarvan de referentiepersoon stelt dat het gezin zich niet kan veroorloven om jaarlijks een week met vakantie te gaan. Ook kinderen in eenoudergezinnen leven vaak in een zeer moeilijke situatie.

Nochtans is het volgens haar een kerntaak van de overheid om ieder gezin te laten delen in het algemene welzijn en in de algemene welvaart. Daarom pleit haar fractie voor een betere financiële ondersteuning van gezinnen met kinderen, met een bij-

zondere aandacht voor de gezinnen met een beperkte financiële draagkracht. Een compensatie van een aantal kosten door de overheid is noodzakelijk. De overheid moet het draagkrachtverlies van gezinnen met kinderen proberen te herstellen – gedeeltelijk althans – om aldus aan gezinnen voldoende ontplooiingskansen te geven.

Om aan te tonen dat dit geen nieuw idee is, verwijst ze naar de duidelijke standpunten van Welzijnszorg, de Kristelijke Arbeidersvrouwenbeweging (KAV) en de Gezinsbond. Er bestaan inderdaad al maatregelen waardoor gezinnen materieel en fiscaal worden ondersteund. Ze betreurt dat het hoofdzakelijk gaat om federale maatregelen. Ze denkt daarbij aan de basis-kinderbijslag, de leeftijdsbijslag, de bijslag voor gehandicapte kinderen en de schoolpremie. Op fiscaal vlak verwijst ze naar de belastingvrije sommen die oplopen naargelang het aantal kinderen. Gezinnen met een laag inkomen kunnen echter niet ten volle van deze belastingaftrek genieten omdat hun inkomen te laag is.

Dit voorstel van decreet betreft de invoering van een bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen met kinderen. Dat is een instrument voor het voeren van een gezinsbeleid. In de toelichting bij het voorstel van decreet wordt de bevoegdheidskwestie uitvoerig toegelicht. Overeenkomstig de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is Vlaanderen bevoegd voor het voeren van een gezinsbeleid, inclusief alle vormen van hulp en bijstand aan gezinnen en aan kinderen. Het Grondwettelijk Hof – het vroegere Arbitragehof – stelt in zijn rechtspraak heel duidelijk dat de gemeenschappen ter zake bevoegd zijn. Wat de bevoegdheid betreft, kan er dus geen discussie zijn.

De hoogte van de bijzondere tegemoetkoming moet afhankelijk zijn van twee draagkrachtbepalende factoren, namelijk het gezinsinkomen en het aantal kinderen ten laste.

Deze tegemoetkoming kan worden gefinancierd uit de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaams Belangfractie pleit sinds lang voor de overheveling van de sociale zekerheid naar de gemeenschappen. Van zodra de regionalisering van de sociale zekerheid een feit is, moet de sociale tegemoetkoming voor gezinnen met kinderen worden ingepast in het geheel van de sociale zekerheid.

2. Algemene bespreking

De heer *Tom Dehaene* merkt op dat het gaat om een gerecycleerd voorstel. Dit voorstel van decreet werd immers in 2000 ook al eens ingediend. Uit het advies van de Raad van State dat toen werd geformuleerd, blijkt dat er wel degelijk een bevoegdheidsprobleem

is. Het gaat namelijk om een federale aangelegenheid. De Raad van State zegt: “Gelet op deze conclusie is het niet nodig om nader in te gaan op de inhoud van dat voorstel.”. Hij denkt dat er sindsdien weinig nieuwe elementen zijn die een ander licht zouden laten schijnen op dit voorstel.

Los daarvan is CD&V uiteraard vragende partij voor extra ondersteuning van de gezinnen. Dat moet echter gebeuren op het daartoe bevoegde niveau. Zijn partij heeft op het federale niveau al een aantal zaken kunnen realiseren. Zolang de huidige bevoegdheidsverdeling bestaat – misschien komt daar binnenkort verandering in – kan of mag men daarover dus geen uitspraken doen op het Vlaamse niveau.

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* stelt dat er op 8 augustus 1980 inderdaad een bevoegdheidsoverdracht gebeurd is. De sociale zekerheid, met onder meer de kinderbijslag, is echter een federale bevoegdheid gebleven. Ze denkt dat niemand zich zal verzetten tegen een defederalisering van de elementen van de sociale zekerheid die gelieerd zijn aan Welzijn. Het defederaliseren van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) zal volgens haar evenwel een werk van langere adem zijn.

Ze somt een aantal reeds bestaande maatregelen op. In eerste instantie is er de kinderbijslag, die toeneemt met de leeftijd en met het aantal kinderen. Er is ook de schoolpremie, die in de komende jaren ook voor andere leeftijdscategorieën zal gelden. Alleenstaande moeders met een aantal kinderen krijgen een verhoogde kinderbijslag. Wie meer dan zes maanden werkloos is, krijgt een verhoogde kinderbijslag. Er is ook een belastingvrij deel van het inkomen voor mensen met kinderen ten laste. De partijen die de komende federale regering zouden willen vormen, gaan akkoord om dat bedrag op te trekken. Zij denkt trouwens dat een constructieve combinatie van werk en gezin in deze tijd de beste manier is om kinderen op te voeden.

Ze betwijfelt of een dergelijke tegemoetkoming een goede manier is om iets te doen aan het nataliteitsprobleem, wat toch een achterliggende gedachte was in dit voorstel van decreet. Men spreekt vaak over het noordelijke model. Op bijeenkomsten van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) is evenwel al gebleken dat de Noord-Europese maatregelen om mensen ertoe aan te sporen meer kinderen te krijgen, niet de beoogde resultaten hebben opgeleverd. In andere Europese landen werd beslist een toeslag te betalen per geboorte. Daar bleek dat geboortes zelfs werden uitgesteld om toch maar de toeslag te kunnen genieten.

Open Vld is dus voorstander van een bevoegdheids-overdracht en van een combinatie arbeid en gezin.

De fractie meent dat de maatregelen die op dit ogenblik al bestaan, op federaal en op Vlaams niveau, volstaan om diegenen te ondersteunen die dat nodig hebben.

Mevrouw *Elke Roex* stipt aan dat het overhevelen van de bevoegdheid voor de kinderbijslag moeilijk ligt, zeker als men rekening houdt met Brussel. Op dit ogenblik beschikt men op Vlaams niveau al over een aantal instrumenten om de kostprijs van kinderen te compenseren voor de gezinnen. Ze denkt daarbij onder meer aan de studietoelage. Het is de bedoeling die toelage te verhogen, maar dat behoort tot de bevoegdheid van de minister van Onderwijs.

Mevrouw *Marijke Dillen* weet dat er op dit ogenblik al een aantal instrumenten zijn om gezinnen te ondersteunen, maar die instrumenten volstaan niet. De kinderbijslag is onvoldoende en de schoolpremie wordt niet aan alle kinderen toegekend, al zijn er wel plannen voor een uitbreiding. Als het de bedoeling is om alle intenties uit te voeren die werden geformuleerd in het regeerakkoord, dan is er nog heel wat werk aan de winkel. Vermits er deze regering niet veel tijd meer rest, zullen veel van de aangekondigde voorstellen niet kunnen worden gerealiseerd.

De opmerking van mevrouw Hoebeke over de combinatie van gezin en arbeid staat volgens haar los van dit voorstel van decreet. Mevrouw Dillen is zelf een voorstander van de combinatie gezin en arbeid. Ze heeft echter evenveel respect voor ouders die er bewust voor kiezen om zich volledig te wijden aan hun gezin. In dit voorstel van decreet gaat het echter over een tegemoetkoming aan gezinnen met kinderen, los van de werksituatie van de ouders.

De heer *Felix Strackx* merkt nog op dat de tegemoetkoming waarvan sprake is in dit voorstel van decreet, net zo goed tot de sociale zekerheid behoort als de zorgverzekering. Bij de goedkeuring van de zorgverzekering, werden de Vlaamse bevoegdheden heel rekbaar geïnterpreteerd. Hij denkt dat dit ook mogelijk is voor dit voorstel van decreet.

Hij benadrukt dat men rekening moet houden met de vergrijzing. Een eerste mogelijke oplossing is: streven naar een gezonde opbouw van de bevolkingspiramide. Op dit ogenblik is de basis van deze piramide veel te klein.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikel 1

Bij dit artikel worden geen verdere opmerkingen geformuleerd.

Artikel 1 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 5.

Artikelen 2 tot 5

Bij deze artikelen worden geen opmerkingen geformuleerd.

De artikelen 2 tot 5 worden verworpen met 8 stemmen tegen 5.

4. Eindstemming

Het voorstel van decreet houdende de invoering van een bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen met kinderen wordt verworpen met 8 stemmen tegen 5.

De verslaggever,

Greet VAN LINTER

De voorzitter,

Luc MARTENS
